

IV. Leányegyház és szórványgyülekezetek a település területén

1. A görögkeleti (ortodox) leányegyház

Görögkeleti (ortodox) vallású egyház Pókában tulajdonképpen csak a XX. század közepe, 1948 óta létezik. Ebben az évben a diktatórikus államhatalom berendezkedésének egyik korai intézkedése az volt, hogy Románia területén nem ismerte el, ezért megszüntette a vatikáni Szentszékhez tartozó görög katolikus egyház működését. A rendelkezés értelmében ennek az egyháznak a hívei csak a görögkeleti egyházban folytathatták hitéletüket. Így jött létre Pókában is a görög katolikus gyülekezet utódként a görögkeleti vagy ortodox gyülekezet. Amint az a demográfiai fejezetben látható, a különböző időszakokban megejtett népszámlálások a faluban a román nyelvű lakosságot görög katolikusként említik. Az 1930-as népszámlálás alkalmával csupán egy ortodox vallású lakos szerepel, aki akkor a körjegyző vagy a pénzügyőr lehetett. A 2000. évben a faluban 54 lakos vallotta magát ortodox vallásúnak, 1 személy pedig görög katolikusként.

A gyülekezetnek ismeretlen időben épült kis fatemploma volt, tornyában harangokkal. Ez a templom a II. világháború idején súlyos károkat szenvedett, ezért helyreállítását már nem tartották érdemesnek. Az 1950-es évek elején tehát új, téglafalú templomot építettek. Mivel a XIX. század folyamán és a XX. század első felében a gyülekezetnek saját papja nem volt, a születések, elhalálozások és házasságkötések alkalmával ennek a vallásnak a hívei gyakran a református egyház anyakönyvébe jegyeztették be magukat. Az 1920–30-as években a pókai gyülekezet a marossárpataki egyház leányegyháza volt, papja pedig Ioan Cișmașiu, aki ezt a tisztséget 1948-ig töltötte be. Amikor ebben az évben a görög katolikus híveket az ortodox egyházba kényszerítették, Cișmașiu nem vállalta az ortodox papságot, hanem tanítóként működött tovább. Napjainkban a kis pókai gyülekezetet a szomszédos pusztalmási ortodox egyház leányegyháza gondozza, melynek papja Luca Băghinaș, aki Pókában minden harmadik vasárnap tart istentiszteletet. Előtte Mihai Podeanu szolgált, aki nagy népszerűségnek örvendett mind az anyaegyház, mind a leányegyház hívei körében. Fitalon hunyt el. A templomkertben temették el Pusztalmáson (Merișoron). Jelenleg az egyház gondnoka Togan Mihail. A hívek temetkezési helye régebben a templomuk körüli temető volt, az 1921. évi földtörvény később az új református temető mellett jelölt ki temetkezési helyet, azóta a görögkeleti hívek napjainkban is ide temetkeznek.

A görög katolikus egyház első esperesi (archidiakotánus) székhelyének feljegyzése Marosvásárhelyről, 1739-ből származik. 1759-ben Gheorghe Mayor volt az esperes, 1779 és 1782 között ezt a tisztséget Ioan Bob töltötte be, aki később a püspökségig vitte. 1900-ban a marosvásárhelyi görög katolikus esperességhez 26 egyházközség tartozott, továbbá 60 leányegyház (köztük a pókai is), amelyeket 14 egyházközség szolgált. A múltban és a jelenben vegyes házasság egyaránt előfordult a lakosok között.

A falu román lakosai általában tökéletesen beszélnek magyarul, és a magyar lakosokkal inkább ezen a nyelven értekeznek. Példaadóan jó a magyarok és románok egymás közötti viszonya, soha sem vetődik fel a vallási hovatartozás vagy a nemzetiség kérdése. Bár ilyen lenne viszonyunk szerte Erdélyországban.

2. Az adventista gyülekezet

Az újprotestantizmus térhódítása a faluban 1945 után kezdődött, bár Romániában már 1892 óta éltek adventisták.

A más helységek gyülekezeteiből érkezett prédikátorok kezdetben családi házaknál tartották az igehirdetést, itt hallgatták őket mindazok, akik később e vallás követői lettek. Vonzó hatást gyakorolt a lakosok egy részére a testvérgyülekezetekből alkalmanként itt föllépő énekkarnak vagy éppen zenekarnak a szereplése is. A rokonszenvező hívek később felvették a hetednapot ünneplő adventisták keresztségét, és ennek előírásai szerint felnőtt korban folyóvízben keresztelkedtek. Napjainkban a gyülekezetnek szépen megépített és rendben tartott imaháza van a falu közepén, amely televíziós adásra is be van rendezve. Harang és harangláb nem használatos ebben a gyülekezetben.

A gyülekezet a marosvásárhelyi adventista egyház szórványja, prédikátora jelenleg Portik László, aki szombat napokon és más alkalmakkor szolgálja híveit. Gyakran megtörténik, hogy prédikátor hiányában valamelyik gyülekezeti tag vállalkozik az igehirdetésre. A hívek lélekszáma 2000-ben 28 fő. Temetkezési helyük a református temető szomszédságában, egy igen szép kilátású helyen van. Adventistákkal való vegyes házasság a faluban ritkán fordul elő.

3. A római katolikus szórványgyülekezet

Amint azt már láttuk, a falu első történelmi említésekor (1323) és a következő évszázadokban is Póka lakossága római katolikus vallású volt. Ez derül ki a pápai tizedszedők feljegyzéseiből is, melyekben a települést egyházas helységként említik, amelynek Albert nevű papja 1333-ban két ízben szedte az egyházi adót. A reformáció erdélyi térhódítása idején a lakosság nagy része az új vallás követője lett. A református lakosság a feljegyzések szerint saját templomát az 1600-as évek első felében az egykori római katolikus templom, a sokszögben záruló szentélyű középkori épület alapjaira építette. A katolicizmus idejéből való egyik harang az I. világháborúig a református templom haranglájában kongott. A különböző időszakokban elvégzett népszámlálások alkalmával mindig találtak római katolikus vallású híveket a lakosság között, a 2000. esztendőben a hívek száma 14 lélek. A szórványegyháznak temploma jelenleg nincsen, de haranglájja ismeretlen időktől fogva áll, benne egy kis haranggal.

A harangláb körül terül el a temető, a kevés számú hívő temetkezési helye. A szórványegyház a mintegy 11 km távolságra eső Nagyernye római katolikus egyházához tartozik. Jelenlegi lelkészük László István plébános, aki a szórványegyház teendőit is ellátja. Az egyházi levéltárban található feljegyzés szerint első alkalommal 1903 februárjában Szabó György esperes-helyettes misézett Pókában, amikor a hívek a szent gyónást is elvégezték. A későbbi évek folyamán, egészen az 1945-ös hatalomváltásig a lelkészek a szórványegyház híveit vízkereszt alkalmával is meglátogatták.

A római katolikus hívek, akár mint a falu őslakosai, akár pedig mint betelepültek, a reformátusokkal többnyire vegyes családokat alkotnak.